

стоката си. Трябваше да му помагам в дялкането, преди да се ожения...

Въртя струга и правя вретена. Едно вретено се работи за около 10 минути. Шарките ги правим с парцалче, натопено в различни бои. На ден добрите майсторки могат да достигнат до 100-200 вретена” (ж., р.1934 г.).

В циганската къща на *хасърджиите* се намира отвесен дървен стан /“чуфалък”/ за направа на рогозки /“хасъри”, “асъри”/. Те се правят от “папур” (Маринов 1962: 239). Конструкцията и технологията на изработка е непроменена от хилядолетия – паралели се намират в древен Египет и Вавилон. В миналото има отделни субгрупи и родове в Чирпанския край и поречието на р.Тунджа, в с. Нова махала, общ. Николаево, които са се занимавали с направата на рогозки. Изработването на основата и тъкането на хасъра е дело на жената, а мъжете режат, сушат саса/ папура и продават готовата стока. В началото на 60-те год. на XX век Градският народен съвет в Чирпан дава разрешение за упражняване на занаятчийска дейност на частни начала на 13 майстори на рогозки - 12 “турски” и един “български” циганин, двама “български” цигани, производители на метли. Изработването на метли е също семейно занятие (Иванова, Кръстев 2004:15).

При уседналите цигани в Сливен се появяват и някои съвсем нови, непривични и нетрадиционни за тях занятия, които нямат аналог както в България, така и в Европа. В средата на 30-те год. на XIX век в Сливен е построена първата модерна тъкачна фабрика в Османската империя (1836 г.). В строителството ѝ работят ангария и местните цигани. Турските заптии с бой ги карат по баирите край града да носят камъни и вар. Циганките се оказват и необходимата работна ръка за фабричното производство. Тъй като фабриките в Османската империя са рядкост, то тази в Сливен става най-голямата забележителност. Минаващите през българските земи чужденци я посещават и споделят своите впечатления. „Работничките, които видях макар да бяха „турски” циганки, при влизането им в техните работилници, притекоха се да се забулят в яшмаците* си (Каниц, 1872 г.) (Табаков 1928: 107, 113). „Мислех, че в Турция не ще има индустрия, но в Сливен намерих една сукнена фабрика, която може да съперничи на фабриките в Англия... Всички жени работнички в нея са циганки, които имат див изглед. Някои от тях са отвратително грозни, други значително хубави и всички с леко поведение и маниери, присъщи на расата им (Бейкър, 1874 г.) (Табаков 1911: 545).

* яшмак, от тур. – покривало за лицето у мохамеданката